

Nr 25

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m., i vad propositionen hänvisats till lagutskott.

Genom en den 16 mars 1962 dagtecknad proposition, nr 119, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m.,

2) förordning om förhöjning av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av yrkesskada m. m.,

3) förordning om ändring i förordningen den 2 juni 1950 (nr 262) angående omreglering av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

4) förordning angående ändring i förordningen den 3 juni 1938 (nr 216) om livräntetillägg av statsmedel åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete och

5) förordning om förhöjning av vissa livräntor på grund av statsunderstödd olycksfallsförsäkring för fiskare,

dels för budgetåret 1962/63 under femte huvudtiteln anvisa

till *Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* ett förslagsanslag av 800 000 kronor samt

till *Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* ett förslagsanslag av 3 700 000 kronor,

dels ock medgiva att av riksförsäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond avskiljes 5 000 000 kronor till en särskild, av riksförsäkringsverket förvaltd fond, vars avkastning av Kungl. Maj:t må disponeras för yrkesskadeförsäkringen närstående ändamål i enlighet med vad i propositionen angivits.

Propositionen har, såvitt angår författningsförslagen, hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till statsutskottet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås höjning fr. o. m. den 1 januari 1963 av vissa yrkesskadelivräntor m. m. i anledning av skada, som inträffat före år 1960. Livräntorna höjes med 30 procent, om skadan inträffat 1955 eller tidigare, med 20 procent, om skadan inträffat 1956 eller 1957, och med 10 procent, om skadan inträffat 1958 eller 1959. Förhöjning föreslås beträffande livräntor till skadade under 67 år med minst två tiondels invaliditet, skadade över 67 år med minst tre tiondels invaliditet, efterlevande make m. fl. under 67 år, barn, föräldrar och adoptivföräldrar. Även sjukpenning skall kunna förhöjas. Förhöjningen får inte leda till att ersättning utgår med högre belopp än det högsta möjliga enligt lagen om yrkesskadeförsäkring.

Enligt förslaget skall förhöjningen av ersättningar, som belastar försäkringskollektivet enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, bekostas av arbetsgivarna genom proportionella tillägg till avgifterna enligt sistnämnda lag. För staten beräknas merkostnaderna under budgetåret 1962/63 till 1,8 milj. kr.

Slutligen föreslås, att av de i riksförsäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond ingående överskottsmedlen från försäkringsverksamhet enligt 1901 års lag om ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete avskiljes 5 milj. kr. till en fond, vars avkastning skall kunna användas till ersättningar i vissa fall, då ersättning ej kan utgå enligt lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring.

De vid propositionen fogade författningsförslagen är av följande lydelse:

Förslag

till

L a g

om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Livränta eller sjukpenning på grund av obligatorisk försäkring jämlikt

- 1) lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete,
- 2) lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar,
- 3) lagen den 11 juni 1937 (nr 348) om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer,
- 4) lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring eller
- 5) lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl. skall, i den mån ersättningen ej utgives av staten, förhöjas enligt vad nedan sägs.

Vad i denna lag stadgas om livränta skall, där viss del av livränta utbytt mot ett engångsbelopp, avse den del av livräntan som icke omfattas av utbyttet.

2 §.

Livränta, som tillkommer skadad vars arbetsförmåga är nedsatt med minst två tiondelar eller, för tid efter utgången av den månad under vilken skadad fyller sextiosju år, med minst tre tiondelar, skall förhöjas med trettio procent, om skadan inträffat år 1955 eller tidigare, med tjugoprocent, därest skadan inträffat något av åren 1956 eller 1957, och med tio procent, om skadan inträffat något av åren 1958 eller 1959.

Livränta, som tillkommer efterlevande make eller annan i 20 § lagen om yrkesskadeförsäkring avsedd efterlevande för tid till och med den månad, under vilken den ersättningsberättigade fyller sextiosju år, eller barn, fader, moder eller adoptant, skall jämväl förhöjas enligt vad i första stycket sägs.

Har livränta omreglerats enligt lagen den 17 juni 1955 (nr 469), skall förhöjningen utgå å den omreglerade livräntan. I fall som avses i 9 § första stycket sistnämnda lag skall förhöjning icke utgå å den del av livräntan, som svarar mot arbetsförtjänst vilken jämlikt nämnda lagrum icke beaktas vid tillämpning av 2 § sagda lag.

Förhöjning må ej föranleda att livränta överstiger det belopp, vartill den enligt lagen om yrkesskadeförsäkring skolat uppgå om den skadades årliga arbetsförtjänst beräknats till femtontusen kronor.

3 §.

Är någon behäftad med två eller flera skador, som var för sig medföra rätt till livränta enligt någon av de i 1 § angivna lagarna, skall vid bedömning av rätt till förhöjning enligt denna lag arbetsförmågan anses ned-satt med det tal, som utgör summan av de för de skilda skadorna bestämda invaliditetsgraderna.

4 §.

Har i anledning av skada utgått livränta enligt någon av de i 1 § angivna lagarna, må senare utgående sjukpenning i anledning av skadan icke understiga det belopp, vartill den enligt lagen om yrkesskadeförsäkring skolat uppgå vid en årlig arbetsförtjänst, som enligt nämnda lag förutsättes för rätt till livränta av den storlek vartill livränta till den skadade vid förlust av arbetsförmågan uppgår efter förhöjning enligt denna lag.

5 §.

Där ej annat följer av vad ovan stadgats, skall i fråga om förhöjning enligt denna lag i tillämpliga delar gälla vad som finnes föreskrivet beträffande den ersättning, som förhöjts genom lagen.

6 §.

Till bestridande av den kostnad för varje kalenderår, som föranledes av bestämmelserna i denna lag, åligger det annan arbetsgivare än staten att erlägga proportionellt tillägg till de avgifter, som jämlikt 38 och 39 §§ lagen om yrkesskadeförsäkring skola för året beräknas för honom.

Angående debitering och uppbörd av tillägg, som avses i första stycket, skall tillämpas vad i sådant hänseende gäller rörande där omförmälda avgifter.

7 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1963 men äger icke tillämpning å ersättning, som belöper å tid dessförinnan.

Förslag
till
Förordning
om förhöjning av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av yrkesskada m.m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Livränta eller sjukpenning, som av statsmedel utgår jämlikt någon av de författningar vilka angivas i 2 §, skall förhöjas enligt de grunder, som stadgas i lagen den 1962 (nr) om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m. Ersättning, som efter Konungens förordnande utgives med tillämpning av grunderna i någon av de i 2 § avsedda författningarna, förhöjes i motsvarande mån, där Konungen icke annat föreskriver.

Kostnad för förhöjning enligt denna förordning bestrides av statsmedel.

2 §.

De författningar, som avses i 1 §, äro:

- 1) lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete;
- 2) förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig;
- 3) förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring;
- 4) lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar;
- 5) lagen den 11 juni 1937 (nr 348) om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer;
- 6) förordningen den 24 mars 1938 (nr 102) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl.;
- 7) förordningen den 24 mars 1938 (nr 103) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl.;
- 8) förordningen den 13 april 1940 (nr 213) om ersättning av statsmedel i vissa fall för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsåtgärd;
- 9) förordningen den 28 juni 1941 (nr 593) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under hemvärnstjänstgöring;

- 10) förordningen den 28 juni 1941 (nr 595) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civiltjänstförsvaret;
- 11) förordningen den 21 april 1943 (nr 183) om ersättning i vissa fall i anledning av kroppsskada, ådragen under fullgörande av tjänsteplikt;
- 12) kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 344) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m.;
- 13) militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261);
- 14) lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring;
- 15) lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl.;
- 16) förordningen den 14 maj 1954 (nr 247) om ersättning av statsmedel vid olycksfall, som till följd av krigsåtgärd drabba sjömän m. fl.;
- 17) förordningen den 14 maj 1954 (nr 249) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civiltjänstförsvaret;
- 18) förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m.; samt
- 19) kungörelsen den 26 maj 1954 (nr 492) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m.

3 §.

Förhöjning enligt denna förordning utgår icke å ersättning, varå förordningen den 2 juni 1950 (nr 262) angående omreglering av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring äger tillämpning.

4 §.

Är den skadade berättigad jämväl till livränta, som avses i lagen den 1962 (nr), skall förhöjning av livränta, varå denna förordning äger tillämpning, ske så, att livräntornas sammanlagda årsbelopp motsvarar vad som skulle hava tillkommit den skadade, därest de skilda livräntorna skolat förhöjas enligt nämnda lag.

5 §.

Där ej annat följer av vad ovan stadgats, skall i fråga om förhöjning enligt denna förordning i tillämpliga delar gälla vad som finnes föreskrivet beträffande den ersättning, som förhöjts genom förordningen.

6 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963 men äger icke tillämpning å ersättning, som belöper å tid dessförinnan.

Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen den 2 juni 1950 (nr 262) angående omreglering av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring

Härigenom förordnas, att 3, 4 och 8 §§, 9 § 2 mom. samt 12 och 13 §§ förordningen den 2 juni 1950 angående omreglering av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

1 mom. Sjukhjälp enligt förordningen den 18 juni 1909 eller sjukpenning enligt förordningen den 18 juni 1927 under tid då kroppsskadan försakar förlust av arbetsförmågan (hel sjukhjälp eller sjukpenning) skall, där ej annat följer av vad nedan i andra stycket eller i 4 mom. stadgas, utgöra

a) om den skadade sammanlever med hustru eller har hemmavarande barn eller adoptivbarn under sexton år: tretton kronor 50 öre för dag intill utgången av den månad, varunder den skadade fyller sextiosju år, samt därefter tio kronor 50 öre för dag;

b) i annat fall: tolv kronor för dag intill utgången av den månad, varunder den skadade fyller sextiosju år, samt därefter nio kronor för dag.

Har livränta utgått, motsvarande förlust av arbetsförmågan, skall hel

Sjukhjälp enligt förordningen den 18 juni 1909 eller sjukpenning enligt förordningen den 18 juni 1927 beräknas enligt grunderna i 6 § 2 och 4 mom. militärsätningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261), därvid den skadade anses tillhöra sjukpenningklass nr 11.

¹ Senaste lydelse av 3, 4 och 8 §§ samt 9 § 2 mom. se SFS 1955: 363.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

sjukhjälp eller sjukpenning under tid omedelbart därefter, med undantag för tid då den skadade i anledning av skadan är intagen å sjukvårdsanstalt, utgöra för dag räknat lägst tre procent av sådan livräntas månadsbelopp enligt 4 §. Föreligger vårdbehov som i 4 § tredje stycket sägs, skall hänsyn därtill tagas vid nämnda månadsbelopps beräkning.

2 mom. Har den skadade i anledning av skadan intagits å sjukvårdsanstalt, äger riks försäkringsanstalten att å sjukhjälp eller sjukpenning för vårdtiden avdraga en krona 50 öre för dag.

3 mom. Sjukhjälp eller sjukpenning under tid, då skadan förorsakar nedsättning av arbetsförmågan med minst en fjärdedel, skall utgöra en mot graden av nedsättningen svarande del av hel sjukhjälp eller sjukpenning.

4 mom. Skulle sjukhjälp eller sjukpenningen, beräknad enligt 1—3 mom., understiga det belopp, som vid tillämpning av bestämmelserna i 6 § militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261) skolat utgå såsom sjukpenning eller hempenning jämte i förekommande fall barntilllägg och vårdbidrag, därest den skadade hänförs till sjukpenningklass nr 9, förhöjes sjukhjälp eller sjukpenningen till sådant belopp.

4 §.

Livränta till den skadade skall för månad räknat utgöra det belopp, som enligt följande tabell svarar mot graden av arbetsförmågans nedsättning (invaliditetsgraden) och den skadades ålder:

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Invaliditetsgrad uttryckt i procent	Livräntans månads- belopp i kronor	
	intill utgången av den månad, varunder den skadade fyller 67 år	därefter
10	20	20
12	24	24
14	28	28
15	30	30
16	32	32
18	36	36
20	50	50
25	65	65
30	130	85
33 ¹ / ₃	150	95
35	160	100
40	190	120
45	220	140
50	250	160
55	280	180
60	310	200
65	340	220
66 ² / ₃	350	230
70	370	240
75	400	260
80	430	280
85	460	300
90	490	320
100	550	360

Invaliditetsgrad uttryckt i procent	Livräntans månads- belopp i kronor	
	intill utgången av den månad, varunder den skadade fyller 67 år	därefter
10	20	20
12	24	24
14	28	28
15	30	30
16	32	32
18	36	36
20	65	50
25	85	65
30	170	110
33 ¹ / ₃	200	125
35	210	130
40	250	155
45	290	180
50	330	210
55	370	235
60	410	260
65	450	285
66 ² / ₃	460	300
70	490	310
75	530	340
80	570	365
85	610	390
90	650	415
100	730	470

Svarar invaliditetsgraden — — — — — högre invaliditetsgrad.

Är den ————— motsvarande tillämpning.

På därom ————— gällande beräkningsgrunder.

8 §.

Livränta, som tillkommer den skadades änka, skall intill utgången av den månad, varunder hon fyller sextiosju år, utgöra *tvåhundra* kronor samt därefter *ett*hundra femtio kronor för månad räknat och livränta till varje därtill berättigat barn eller adoptivbarn *ett*hundra kronor för månad räknat. Livräntornas sammanlagda belopp för varje månad må dock icke överstiga *fem*hundra kronor. Erforderliga nedsättningar

Livränta, som tillkommer den skadades änka, skall intill utgången av den månad, varunder hon fyller sextiosju år, utgöra *tvåhundra sextio* kronor samt därefter *ett*hundra femtio kronor för månad räknat och livränta till varje därtill berättigat barn eller adoptivbarn *ett*hundra *tre*tio kronor för månad räknat. Livräntornas sammanlagda belopp för varje månad må dock icke överstiga *sex*hundra *fem*tio kronor. Erforderliga

(Gällande lydelse)

skola ske i förhållande till vad på varje livräntetagare belöper.

Livränta enligt — — — — —

Livränta till annan efterlevande skall utgöra det belopp för månad, varmed livränta jämte dyrtidstillägg skolat utgivas enligt de vid utgången av juni månad 1950 gällande beräkningsgrunder.

Till änka, — — — — —

(Föreslagen lydelse)

nedsättningar skola ske i förhållande till vad på varje livräntetagare belöper.

— — — sexton år.

Livränta till annan efterlevande skall utgöra *ett*hundredtrettio procent av det belopp för månad, varmed livränta jämte dyrtidstillägg skolat utgivas enligt de vid utgången av juni månad 1950 gällande beräkningsgrunder.

— sjutusentvåhundra kronor.

9 §.

2 m o m. Vad i 11 § 2 mom. militärsättningsförordningen sägs om avdrag för ersättning från allmän sjukkassa eller för folkpension eller för bidrag enligt lagen den 26 juli 1947 (nr 530) om särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn eller lagen samma dag (nr 531) om bidrag till änkor och änklingar med barn skall äga motsvarande tillämpning å ersättning, som bestämts enligt denna förordning.

2 m o m. Vad i 11 § 2 mom. militärsättningsförordningen sägs om avdrag för ersättning från allmän försäkringskassa eller för folkpension skall äga motsvarande tillämpning å ersättning, som bestämts enligt denna förordning.

12 §.

Över beslut av riksförsäkringsanstalten rörande ersättning, som avses i denna förordning, må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet sist å trettionde dagen efter den, då klaganden erhöill del av beslutet.

Försäkringsrådet äger, — — — första stycket.

Försäkringsrådets beslut meddelas kostnadsfritt.

Över försäkringsrådets beslut må klagan ej föras.

Över beslut av riksförsäkringsverket rörande ersättning, som avses i denna förordning, må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet senast inom en månad efter det klaganden erhöillit kändedom om beslutet.

Över försäkringsrådets beslut må klagan föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola ha-

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

va inkommit till försäkringsrådet inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Försäkringsrådets beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd klagan, såframt ej rådet annorlunda förordnar.

Med avseende — — — — — försäkringsrådet stadgas.

13 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av försäkringsrådet eller riksförsäkringsanstalten.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av försäkringsrådet eller riksförsäkringsverket.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963 men äger icke tillämpning å ersättning, som belöper å tid dessförinnan. Sjukhjälp eller sjukpenning skall jämväl för tid efter ikraftträdandet beräknas enligt äldre bestämmelser i den mån beloppet därigenom blir högre.

Förslag

till

Förordning

angående ändring i förordningen den 3 juni 1938 (nr 216) om livräntetillägg av statsmedel åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete

Härigenom förordnas, att 1, 3 och 4 §§ förordningen den 3 juni 1938 om livräntetillägg av statsmedel åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

1 §.

Den som — — — — — nedan sägs.

Tillägget skall bestämmas så, att detsamma jämte livräntan motsvarar vad som vid tillämpning av förordningen den 17 juni 1955 (nr 470) angående omreglering av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av olycksfall i arbete m. m. skolat utgå i livränta, därest olycksfallet inträffat år 1918 och den skadades årliga arbetsförtjänst utgjort 1 600 kronor; dock skall, såvitt angår livränta till änka för tid efter den månad varunder hon fyllt 67 år, tillägget utgå med 170 procent av livräntans belopp.

Tillägget skall bestämmas så, att detsamma jämte livräntan motsvarar vad som vid tillämpning av förordningen den 17 juni 1955 (nr 470) angående omreglering av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av olycksfall i arbete m. m. samt förordningen den 1962 (nr) om förhöjning av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av yrkesskada m. m. skolat utgå i livränta, därest olycksfallet inträffat år 1918 och den skadades årliga arbetsförtjänst utgjort 1 600 kronor; dock skall, såvitt angår livränta till änka för tid efter den månad varunder hon fyllt 67 år, tillägget utgå med 170 procent av livräntans belopp.

Livräntetilläggen bestridas av statsmedel samt bestämmas och utgivas av riksförsäkringsanstalten.

Livräntetilläggen bestridas av statsmedel samt bestämmas och utgivas av riksförsäkringsverket.

¹ Senaste lydelse av 1 § se SFS 1955: 471.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

3 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av försäkringsrådet eller *riksförsäkringsanstalten*.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av försäkringsrådet eller *riksförsäkringsverket*.

4 §.

Över beslut av *riksförsäkringsanstalten* rörande livräntetillägg eller tillämpning av någon med stöd av denna förordning given bestämmelse må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola *ingivas till rådet eller i betalt brev med allmänna posten vara till rådet inkomna sist å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del, den dagen oräknad, då sådant skedde*.

Försäkringsrådets beslut meddelas kostnadsfritt.

Över försäkringsrådets beslut må klagan ej föras.

Över beslut av *riksförsäkringsverket* rörande livräntetillägg eller tillämpning av någon med stöd av denna förordning given bestämmelse må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola *hava inkommit till försäkringsrådet senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet*.

Över försäkringsrådets beslut må klagan föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till försäkringsrådet inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Försäkringsrådets beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd klagan, såframt ej rådet annorlunda förordnar.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963 men äger icke tillämpning å ersättning, som belöper å tid dessförinnan.

Förslag
till
Förordning
om förhöjning av vissa livräntor på grund av statsunderstödd
olycksfallsförsäkring för fiskare

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Livränta, som i anledning av olycksfall i arbete utgår enligt kungörelsen den 2 oktober 1908 (nr 100 s. 2) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall eller enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, skall förhöjas enligt vad nedan sägs. Motsvarande skall gälla ersättning, som enligt Konungens förordnande utgives enligt grunderna för sistnämnda förordning.

Kostnad för förhöjning enligt denna förordning bestrides av statsmedel.

2 §.

Livränta enligt någon av de i 1 § angivna författningarna, vilken omreglerats jämlikt 3 § eller 4 § första stycket förordningen den 11 maj 1956 (nr 183) angående omreglering av vissa ersättningar på grund av statsunderstödd olycksfallsförsäkring för fiskare, skall förhöjas med trettio procent.

Livränta, vilken enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) utgår till fader, moder eller adoptant, skall, i förekommande fall efter förhöjning enligt 5 § andra stycket förordningen den 11 maj 1956 (nr 183), jämväl förhöjas med trettio procent.

3 §.

Där ej annat följer av vad ovan stadgats, skall i fråga om förhöjning enligt denna förordning i tillämpliga delar gälla vad som finnes föreskrivet beträffande den ersättning, som förhöjts genom förordningen.

4 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963 men äger icke tillämpning å ersättning, som belöper å tid dessförinnan.

Den redogörelse, som härefter lämnas för propositionen, upptar endast de huvudsakliga delarna av vad föredragande departementschefen yttrat i de frågor som hänvisats till lagutskott. I fråga om gällande bestämmelser samt det utredningsförslag som legat till grund för propositionen ävensom remissyttrandena över detta får utskottet hänvisa till propositionen. I detta sammanhang må nämnas att *lagrådet*, som hörts beträffande förslaget till lag om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m., lämnat förslaget utan erinran.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson, har anfört:

»Yrkesskadeförsäkringen, som är vår äldsta socialförsäkring, har under årens lopp undergått åtskilliga förändringar. Den senaste yrkesskadeförsäkringslagen — kring vilken grupperar sig en mångfald bestämmelser avseende ersättning åt särskilda kategorier skadade — antogs vid 1954 års riksdag och trädde i kraft den 1 januari 1955. Sedan dess har ersättningsgrunderna varit oförändrade.

YFL är i princip tillämplig endast på skador som inträffat efter lagens ikraftträdande. Äldre skadefall regleras av den dessförinnan gällande lagstiftningen, företrädesvis 1916 års lag om försäkring för olycksfall i arbete och 1929 års lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar. Fortfarande utgår huvudparten av livräntorna i anledning av skador, som inträffat före år 1955.

Enligt både YFL och den närmast föregående lagstiftningen bestämmas de viktigaste ersättningarna — livränta och sjukpenning — av den skadades årliga arbetsförtjänst vid skadetillfället, dock att arbetsförtjänst över vissa belopp inte beaktas. Med hänsyn till stegringarna i den allmänna lönenivån och standardutvecklingen har gränserna för arbetsförtjänstberäkningen gång på gång förskjutits uppåt, vid varje tillfälle dock endast för nytillkommande ersättningstagare. Så höjdes exempelvis arbetsförtjänstmaximum enligt 1916 års lag i olika omgångar från 1 800 till 7 200 kr. Sistnämnda belopp utgjorde maximum vid tiden för YFL:s ikraftträdande. Därefter har maximibeloppet varit 15 000 kr.

För att utjämna skillnaden i ersättningsnivå mellan äldre och nyare skadefall har statsmakterna vid olika tillfällen förbättrat ersättningarna i de äldre fallen. Härvid valde man till en början att ge ersättningstagarna i de äldre fallen särskilda tillägg av statsmedel. I början av 1940-talet tillkom sålunda proportionella statliga dyrtidstillägg, och år 1950 infördes ett system med statliga ersättningsstillägg i form av procentuella tillägg med högre procentsats ju längre tillbaka i tiden skadan låg och ju svårare invaliditeten var.

År 1955 beslöt statsmakterna en ny metod att förbättra de äldre ersättningsarna på detta område, varvid samtidigt finansieringsmetoden ändrades. Tidigare ersättningshöjningar hade, såsom nämnts, bekostats av statsmedel. Enligt 1955 års omreglering får kostnaderna för uppräknigen bäras av försäkringen, dvs. för varje kalenderår av de arbetsgivare som för det året har att erlægga avgifter enligt YFL. Omregleringen enligt den nya metoden skedde på så sätt att den arbetsförtjänst som låg till grund för ersättningsarna räknades upp. Om den försäkrades arbetsförtjänst motsvarade medelarbeitsförtjänsten enligt yrkesskadeförsäkringsstatistiken för manliga skadade för respektive tidsperiod, uppräknades arbetsförtjänsten till 6 600 kr. Var arbetsförtjänsten högre eller lägre än medelarbeitsförtjänsten, skedde proportionell uppräkning. Arbetsförtjänsten fick ej i något fall uppräknas till högre belopp än 7 920 kr.

Den förhöjda arbetsförtjänsten lades sedan till grund för uträknande av livräntan och i förekommande fall även sjukpenning. För invalider under 67 år med en invaliditetsgrad av minst 30 procent samt för efterlevande make under 67 år och efterlevande barn tillämpades därvid reglerna i YFL. Även för invalider under 67 år med en invaliditetsgrad uppgående till minst 20 men ej 30 procent samt för invalider över 67 år med minst 30 procent invaliditet skedde en uppräkning ehuru av mindre omfattning.

Motsvarande omreglering kom år 1955 till stånd även för sådana ersättningar som utges av statsmedel; för ersättningar enligt den särskilda fiskarförsäkringen gjordes omregleringen år 1956.

Det under de senaste åren bedrivna omdaningsarbetet på socialförsäkringens område, vilket lett fram till det nyligen till lagrådet remitterade förslaget till lag om allmän försäkring, har endast i mindre mån berört yrkesskadeförsäkringen. Lagen om allmän försäkring skall reglera ett enhetligt socialförsäkringssystem, som omfattar sjuk- och moderskapsförsäkring, folkpensionering och försäkring för tilläggspension. Samordningen mellan detta system och yrkesskadeförsäkringen har karaktär av provisorium. Frågan om yrkesskadeförsäkringens definitiva inordnande i det nya socialförsäkringssystemet utreds av den år 1961 tillkallade yrkesskadeutredningen. Ett av de viktigaste reformönskemålen beträffande yrkesskadeförsäkringen gäller livräntornas värdebeständighet. I motsats till folkpension och tilläggspension är yrkesskadelivränta inte automatiskt värdesäkrad. Yrkesskadeförsäkringens inordnande i det allmänna socialförsäkringssystemet bör medföra likformighet i värdeföljsamheten för pensioner och yrkesskadelivräntor. I vad mån livsvariga livräntor skall utgå även vid skadefall med ringa inverkan på arbetsförmågan får prövas under hänsynstagande till moderna medicinska metoder samt till rehabiliteringsverksamhetens och socialförsäkringens utbyggnad.

Den omständigheten att frågan om värdeföljsamheten inom yrkesskadeförsäkringen kan väntas bli löst, när slutresultatet av yrkesskadeutred-

ningens arbete föreligger, bör inte få hindra att man dessförinnan beaktar behovet av förbättring av sådana nu utgående ersättningar, vilkas realvärde på grund av penningvärdesutvecklingen sjunkit mera avsevärt sedan ersättningarnas belopp senast fastställdes. Yrkesskadeutredningen har också, i enlighet med vad som förutsattes vid utredningens tillkomst, tagit upp sistnämnda spörsmål till särskild behandling.

Med hänsyn till levnadskostnadsutvecklingen bör förhöjning övervägas beträffande ersättningar i anledning av skador som inträffat år 1959 och tidigare. Samtidigt är det av vikt att reglerna om förhöjning av sådana ersättningar får en utformning, som inte försvårar genomförandet av yrkesskadeutredningens huvuduppgift att förbereda yrkesskade försäkringens slutliga inordnande i det socialförsäkringssystem, vilket avses bli reglerat i lagen om allmän försäkring. Utredningen har föreslagit förhöjning fr. o. m. år 1963 av invalidlivräntor till skadade personer under 67 år med en invaliditet av minst 20 procent och till äldre skadade med minst 30 procent invaliditet samt av efterlevandelivräntor till änkor och änklings under 67 år, till barn och till föräldrar. Förhöjningen föreslås bli 30 procent i fall då skadan inträffat före 1955, 20 procent då skadan inträffat 1955 eller 1956 och 10 procent då skadan inträffat 1957—1959. I de fall då skadan inträffat före 1955 skall enligt förslaget förhöjningen beräknas på det sammanlagda beloppet av livränta och omregleringsförhöjning enligt 1955 års omregleringslagstiftning. Sjukpenning, som träder i stället för livränta, föreslås undergå förhöjning till en nivå motsvarande livräntans. De förhöjda ersättningarna får aldrig överstiga de högsta belopp som kan utgå enligt YFL.

Utredningens förslag, som i huvudsak tillstyrkes av samtliga remissorgan, synes uppfylla de önskemål som i nuvarande läge bör ställas på en provisorisk förbättring av äldre yrkesskadeersättningar i avbidan på en definitiv lösning av värdesäkringsproblemen för yrkesskade förmånerna. Avgränsningen av de livräntetyper, som bör bli föremål för förhöjning, överensstämmer i princip med den som gjordes vid 1955 års omreglering med det undantaget att nu även de ytterst fåtaliga föräldralivräntorna föreslås bli förhöjda. Genom denna anknytning till närmast föregående omreglering i förening med den procentuella förhöjningen erhålles en lätthanterlig metod för uppräknigen, som ger tillfredsställande kompensation för levnadskostnadsstegringen i sådana fall då yrkesskadeersättningen är av mera väsentlig betydelse för den ersättningsberättigades försörjning, samtidigt som utredningen inte bindes i sitt fortsatta arbete. Jag tillstyrker förslaget. Med hänsyn till de siffror rörande konsumentprisutvecklingen som blivit tillgängliga sedan kommitténs förslag lades fram bör dock den jämkningen göras, att procenttalet för höjningen av livräntor sättes till 30 då skadan inträffat år 1955 eller tidigare, 20 för skadefall åren 1956 och 1957 samt 10 när skadan inträffat något av åren 1958 eller 1959. Höjningen avser såväl ersättningar, vilka bekostas av arbetsgivarna, som ersättningar för vilka

staten på grund av yrkesskadeförsäkringslagstiftningen eller andra bestämmelser har att svara.

K o s t n a d e r n a för den föreslagna uppräknigen av ersättningar, som belastar försäkringskollektivet enligt YFL, uppskattas till 14 milj. kr., ett belopp som successivt kommer att minska. Dessa kostnader bör i likhet med vad som skedde år 1955 bestridas genom proportionella tillägg till de avgifter, som utgår enligt YFL. Avgiftstillägget, som från början var 20 procent av yrkesskadeförsäkringsavgiften men som nu utgör 14 procent, torde därvid behöva höjas till 28 procent.

Den totala årliga kostnaden för statsverket för den föreslagna förhöjningen, vilken kostnad också successivt kommer att minska, kan beräknas till 3,6 milj. kr.»

Utskottet

Utskottet har, såvitt angår de delar av föreliggande proposition, som hänvisats till lagutskott, icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

På grund härav får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 119, i vad densamma hänvisats till lagutskott.

Stockholm den 3 maj 1962

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Nils Elowsson,* Axel Svensson, fru Hamrin-Thorell, fru Carlqvist, herr Edström,* fru Nilsson, herrar Eric Carlsson* och Enarsson;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Rimmerfors, Odhe, fru Ekendahl, fru Gunne, herr Fredriksson, fru Eriksson i Ängelholm* och herr Gomér.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.